

**Звіт про громадське обговорення
проєкту програми єдиного державного кваліфікаційного іспиту
зі спеціальності 274 «Автомобільний транспорт»
на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти**

1. Найменування органу виконавчої влади, який проводив обговорення:

Міністерство освіти і науки України.

2. Зміст питання або назва проєкту документу, що виносилися на обговорення:

Проєкт програми єдиного державного кваліфікаційного іспиту зі спеціальності 274 «Автомобільний транспорт» на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти (далі – проєкт програми ЄДКІ).

Єдиний державний кваліфікаційний іспит зі спеціальності 274 «Автомобільний транспорт» на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти (далі – ЄДКІ) є обов'язковим компонентом атестації здобувачів вищої освіти зі спеціальності 274 «Автомобільний транспорт».

Метою ЄДКІ є вимірювання та оцінювання результатів навчання, досягнутих здобувачем вищої освіти відповідно до вимог стандарту вищої освіти зі спеціальності 274 «Автомобільний транспорт» галузі знань 27 «Транспорт» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 22.10.2020 № 1293.

Проєкт програми ЄДКІ містить перелік питань щодо: автомобільних транспортних засобів; технічної експлуатації автомобільних транспортних засобів; підприємств автомобільного транспорту.

Громадське обговорення проводилося у формі електронних консультацій. Проєкт програми ЄДКІ було розміщено 24 січня 2023 року на офіційному веб-сайті Міністерства освіти і науки України за посиланням: <https://mon.gov.ua/ua/news/mon-proponuye-dlya-gromadskogo-obgovorennya-proyekt-programi-yedinogo-derzhavnogo-kvalifikacijnogo-ispitu-zi-specialnosti-274-avtomobilnij-transport-na-pershomu-bakalavrskomu-rivni-vishoyi-osviti>

Зауваження та пропозиції до проєкту програми ЄДКІ приймалися до 08 лютого 2023 року на електронну адресу: mruga@mon.gov.ua

3. Інформація про осіб, що взяли участь в обговоренні:

Протягом встановленого для обговорення з громадськістю терміну надійшли зауваження та пропозиції від двох адресантів: Монастирський Ю.А. – доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри автомобільного транспорту Криворізького національного університету; Захарчук В.І. – доктор технічних наук, професор Луцького національного технічного університету.

4. Інформація про пропозиції, що надійшли до Міністерства освіти і науки України за результатами обговорення:

Захарчук В.І., доктор технічних наук, професор Луцького національного

технічного університету вважає, що було б доцільно, щоб назви розділів програми відповідали назвам дисциплін, які читаються студентам. Їм легше буде орієнтуватися в матеріалі (мається на увазі розділ 1.2. Конструкції та основи розрахунку шасі автомобіля).

Має низку зауважень до розділів програми:

Розділ 1.1 «Теорія АТЗ»:

- не зрозуміло, що автори мали на увазі під терміном «енергетична економічність автомобіля», в навчальній літературі такий термін відсутній;

Розділ 1.3 «Теорія автомобільних двигунів»:

- розділ представлений тільки трьома темами (1.3.3, 1.3.4, 1.3.5), що явно недостатньо;

- відсутні такі важливі теми, як екологічні показники двигунів (це в той час, коли в світі проблема екології автомобільного транспорту стоїть чи не на першому місці), тепловий баланс двигуна, системи наддуву двигунів, режими роботи і характеристики двигунів, системи живлення газових двигунів;

- не можна об'єднувати питання «індикаторні показники» та «індикаторні діаграми» – це різні речі;

Розділ 2.2 «Технічна діагностика»:

- насичений малооб'ємними питаннями;

- питання 2.2.3.3 «Діагностика шин та коліс» доцільно об'єднати з питанням 2.2.3.2;

- теж саме стосується питання 2.2.5.1 «Діагностування приладів освітлення» та п. 2.2.5.3 «Діагностування систем пуску двигунів»;

Розділ 2.3 «Технічне обслуговування АТЗ»:

Тема 2.3.2 фактично повторює тему 2.3.1;

Розділ 2.4 «Ремонт АТЗ»:

- відсутня тема (точніше цілий розділ) «Технології відновлення деталей автомобілів»;

Пропозиція Монастирського Ю.А., доктора технічних наук, професора, завідувача кафедри автомобільного транспорту Криворізького національного університету:

Вважаю, що програма ЄДКІ не відповідає Пункту 26 Наказу МОН № 26 від 13.01.22 «Про внесення змін до деяких стандартів освіти», тому що згідно наказу «VI ... Єдиний державний кваліфікаційний іспит передбачає оцінювання досягнень результатів навчання, визначених цим стандартом ...».

На мою думку цей пункт вимагає того що ЄДКІ повинен бути по всім результатам навчання передбаченим в Стандарті, а не по частині.

Також в преамбулі до ЄДКІ означено, що «Метою ЄДКІ є вимірювання та оцінювання результатів навчання, досягнутих здобувачем вищої освіти відповідно до вимог стандарту...», тобто підтверджується теза що ЄДКІ оцінює всі результати навчання, а не частину з них.

Розділ 5 Стандарту передбачає 25 результатів навчання. Програма ЄДКІ практично не охоплює наступні результати навчання: передбачені Стандартом, а саме РН-2 - РН-7, РН-10, РН-12, РН-15, РН-22, РН-24, РН-25.

Якщо в преамбулі до ЄДКІ обмежити результати навчання, які оцінюються під час ЄДКІ, то це вступить у протиріччя з означеним наказом МОН.

Отже програму треба повністю переробити, щоб вона передбачала оцінювання досягнень саме результатів навчання визначених Стандартом, а не перевірку знань з будови автомобільних транспортних засобів, технічної експлуатації автомобільних транспортних засобів та підприємства автомобільного транспорту.

5. Інформація про рішення, прийняті за результатами обговорення:

При доопрацюванні проекту програми ЄДКІ зауваження та пропозиції, отримані під час громадського обговорення, враховано частково. А саме:

У розділі Автомобільні транспортні засоби

Тему 1.1.5 виклали в редакції: Паливна економічність автомобілів з двигунами внутрішнього згорання (ДВЗ) та енергетична економічність електромобілів.

Пункт 1.1.5.1 виклали в редакції: Показники паливної економічності автомобілів з ДВЗ та енергетичної економічності електромобілів.

Пункт 1.1.5.2 виклали в редакції: Вплив конструктивних параметрів та експлуатаційних факторів на паливну економічність автомобілів з ДВЗ та енергетичну економічність електромобілів.

Підрозділ 1.3 виклали в редакції: Теорія та конструкції автомобільних двигунів внутрішнього згорання.

Тему 1.3.5 виклали в редакції: Індикаторні показники чотиритактних ДВЗ. Індикаторні діаграми чотиритактних ДВЗ.

У розділі Технічна експлуатація автомобільних транспортних засобів

Пункт 2.4.2.2 виклали в редакції: Технології ремонту кузовів, рам та ресор автомобілів.